

BESTANDSPLAN FOR ELG

Risør Viltlag

2024 – 2026

BESTANDSPLANENS AVGRENSNING OG STØRRELSE

Bestandsplanen omfatter 5 storvald i Risør kommune.

Storvald nr:	Storvald:	Tellende areal:
1	Hope/Sandnes/Fie	20829 da
2	Akland/Røysland/Lindland/ Moland	18462 da
3	Dalsvann/Svart	40646 da
4	Husaas/Hødnebø/WM Hødnebø/Gjernes	33768 da
5	Ausland/Bosvik/Lindstøl/Frydendal/Barmen/Rom undstad	34530 da
	Sum viltlaget:	148 235 da

Målsetting for viltlaget:

- Oppretholde og øke bestanden – i enkelte områder vil ytterligere reduksjon av bestanden være en felling av de siste produksjonsdyra.
- Beholde ku/okse forholdet til omkring 1,5:1
- Øke andelen av store kuer med kalv ved å verne om de største kuene og prioritere kalveproduksjon på disse
- Forbedre Elgens kondisjon i planperioden 2024 – 2026.
- Sikre at det er store okser i stammen ved å verne disse under jakt.

PLANLAGT UTTAK I PERIODEN

Risør viltlag ønsker å bli tildelt en kvote på 37 dyr/år. Til sammen 111 dyr i perioden. Dette tilsvarer ca. 4000 dekar/dyr pr. år.

BESKATNING:

Det tildeles 37 dyr årlig, som er tilsvarende antall dyr pr. dekar pr. år fra forrige planperiode. Det forutsettes at uttaket hovedsaklig ligger på små og unge dyr.

Minimum 80% kalv/ung dyr og smådyr, og hvorav 60% er hanndyr.
Maximum 10% voksen ku (over 150kg)
Maximum 10% voksen hanndyr opp til 4 tagger. Alle okser med mer enn 4 tagger skal vernes.

Vi har sett en svak stigning av antall dyr fra 2014 til 2020, og en litt laver men stabil stamme for de siste 3 årene. Stammen er fremdeles liten, og utak pr jaktlag varierer fra 1 dyr til 3 dyr. Og noen jaktlag tar ikke ut dyr hvert år. Dette gjør det vanskelig å regulere riktig prosentandel av kalv og ungdyr hvert år. Skjevt utak det første og/eller andre året må justeres det siste året i planperioden.

Tildelingen av elg vil i sin helhet foregå etter en enhetsmodell som vist i tabell 1 og 2.

BAKGRUNN

Risør viltlag har bak seg en periode med noe varierte vekter på alle grupper. Likedan har ku/okse forholdet vært ganske stabilt mellom 1 til 1,57, men gjorde et lite byks til 1,96 siste året. Forholdet mellom kalv/ku har variert noe og ligger nå i underkant av 0,4 kalv/ku.

Vektgrensa på 130 kg på kvige/liten ku og liten stut er satt med lave enheter for å få jegerne til å skyte små dyr omkring 100-150 kg.

Stor ku er gitt flere enheter, slik at det skal koste mere å felle slike dyr som regnes for produksjonsdyr.

Nytt forskningsprosjekt på kalvedødlighet gir oss kunnskap som endrer forvaltningsprinsippene noe. Prøvene av 32 kalver som ble samlet inn i 2023 viser at alle var positive for Anaplasma Phagocytophylum bakterien som er flåttbåren. Flere av kalvene hadde lungelesjoner og det er konkludert at denne bakterien er en medvirkende årsak til kalvedødligheten.

Gammel kunnskap om forvaltning som går på høyt uttak av kalv ungdyr må byttes ut med heller å ha fokus på å ta ut syke og små dyr av kategori kalver og voksne dyr.

Forskningen på viruset og kalvedødlighet fortsetter i enda større målestokk i år, og eventuelle resultater kan forandre forutsetninger for forvaltningen de neste årene.

Det er påpekt av Øyvin Froland (Prosjektleder for undersøkelser av kalvedødlighet) at det er viktig å ikke slippe løshund (elghund) i skogen før jaktstart for trening. Syke kalver med lungelesjoner vil ikke overleve å bli jaget på. Viltlaget henstiller derfor om å vente med å slippe hund frem til jaktstart.

TILTAK.

For å oppnå målsettingen ønsker vi å beskatte små kalver, ungdyr og små kuer.

En liten ku som har en veldig liten kalv bør man vurdere å felle både ku og kalv. (Små kuer produserer små kalver som gir kalver med dårlig kondisjon og dårligere immunforsvar. Kalven vil i sin tur bli seint kjønnsmoden og produsere sin første kalv seint. Dette gir færre tvillinger og sjeldnere kalv og slutter å produsere tidligere. Dårlige kuer kan bli 3-4 år før de kjønnsmodnes. (150 kg). Lang generasjonstid påvirker kondisjonen negativt over lang tid.)

Det er viktig å spare store voksne kuer for å sikre gode produksjonsdyr. Viltlaget henstiller jaktlagene til også å spare ku med tvillingkalver.

Det er også viktig å ha store voksne okser gående igjen i bestanden etter jakt.

Aldersregistrering.

Jaktlagene skal levere inn to fortenner fra dyr som er 1,5 år og eldre. Jaktlagene leverer inn til storvaldleder som igjen leverer videre til representant fra viltlaget.

Dette vil gi en bedre oversikt over aldersstrukturen i bestanden over tid.

Bever og Rådyr:

Risør viltlag søker om fri kvote på bever og rådyr for viltalgets arealer.

Tabell 1:**Enhetsmodellen**

Enhetsmodell for tildeling av Elg i Risør Viltlag 2024 -2026

Utregning:

148 235x3/111 elg = 4006 da pr. dyr

Kategori	Elg:	Enheter (Poeng):
1	Kalv	1
2	Ungdyr / voksent dyr under 130kg	2
3	Voksen okse (Maksimum 4 tagger)	4
4	Voksen Ku 130 - 150kg	6
5	Voksen Ku over 150 kg	12
6	Voksen okse med mer enn 4 tagger	12

- Dyr som felles under jakt og som er tydelig syke, alvorlig skadet eller avmagret defineres som fallvilt og gis 0 poeng.
- Dyr som felles under jakt og som er skadet, som beinbrudd og eventuell annen synlig skade, og som mer enn 50% kan benyttes som mat belastes med halv poengsum av friskt tilsvarende dyr.
- Dyr som felles av Kommunen (fallviltgruppen) under normal jakttid og som tilbys respektivt jaktlag hvor mer enn 50% av dyret kan brukes som mat, og som tas på kvoten, belastes med halv poengsum av friskt tilsvarende dyr. Eventuelle utgifter som fallviltgruppen (Kommunen) har for dette dyret må dekkes av Jaktlaget.

Tabell 2:

Fordeling til Storvald.

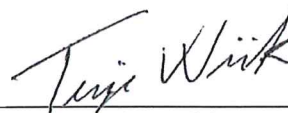
Storvald	Areal Dekar	Antall enheter for 3 år	2024 skutt enhet/vekt	2025 skutt enhet/vekt	2026 skutt enhet/vekt
Hope/Sandnes/ Fie	20829	38			
Akland/Røysland/ Lindland/Moland	18462	33			
Dalsvann/ Svart	40646	73			
Husaas/Hødnebø/ Gjernes	33768	61			
Ausland/Bosvik/Lindstøl /Frydendal/Barmen/Rommundstad	34530	62			
Total	148235	267			

Faktor 1,8 er brukt for å regne ut antall enheter på 3 år.

148235 x 1,8 = 267 enheter for 3 år

Utgangspunktet er at det felles mest kalv og ungdyr, og en og annen større dyr. Snittet vil ligge et sted mellom kategori 2 og 3 etter endt planperiode.

GODKJENNING AV BESTANDSPPLAN

Sted: Risør Dato: 26.03.2024

For Risør viltlag
Sted: Gjøstad Dato: 31.05.2024

For Risør Kommune